

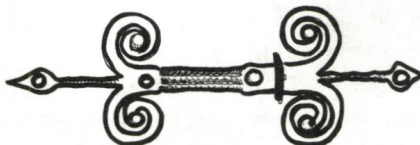

GOD JUL 1982

FRA NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

NEG har i året som er gått sendt ut to spørrelister:
137 Husflidslag og 138 Påske.

Vi har mottatt 307 svar fra våre medarbeidere, på tilsammen
2100 sider.

Lista med spørsmål om husflidslag sendte vi ut til over 200 lokale husflidslag rundt i landet. En magistergradstudent i etnologi er iferd med å skrive en avhandling om husflidsbevegelsen i Norge. NEG ønsket å hjelpe henne med å samle materiale. Vi har fått inn noe over 60 svar, og vi benytter anledningen til å takke alle som har hjulpet oss med dette. Spesielt takker vi også for en mengde årsberetninger, regnskaper og program for kursør og andre aktiviteter fra mange kanter av landet.

Materialet som er kommet inn blir oppbevart i arkivet her ved NEG, og vil kunne stå til rådighet for husflidsbevegelsens historikere i framtida.

La oss minne om til slutt at hvis noen ennå har spørsmålene, og ennå ikke har svart, - og faktisk kunne tenke seg å svare -
- så bare gjør det!

Det er nemlig aldri for sent å sende inn materiale til et historisk arkiv.

Også på lista om påskefeiring har vi fått mange svar. Det har jo alltid vært slik her til lands at det er julen som har inntatt en særstilling blant årshøytidene. Derfor har også innsamling av tradisjon om julen vært rik, og det finnes i våre tradisjonsarkiver en mengde informasjon om nordmenns tradisjonelle julefeiring.

I forhold til dette har det bare i beskjeden grad vært samlet inn opplysninger om påskefeiring, og om hvordan man har opplevet påskehøytiden. Det materialet vi nå har fått inn om påskefeiring idag og "i manns minne" er derfor et spennende stoff, som viser at også påsken er en høytid med faste tradisjoner for mange - i tillegg til høytidens religiøse innhold.

Våre medarbeidere har sendt opplysninger om matskikker, om påskepynt av mange slag, om påsken som ferie og påsken med vanlig arbeid.

Fordi påsken på mange måter oppleves som "vinterens svanesang" her nord, har man gjort seg forskjellige tanker om sola i forbindelse med denne høytiden, både i eldre tid og idag. I spørrelista spurte vi om det var noen som kjente til at man kunne se sola danse påskemorgen. Dette var nok ukjent for mange som personlig opplevelse, selv om enkelte kjenner det fra litteraturen. Men noen har opplevd det også, og vi vil gjerne gjengi en skildring vi har fått - den får lyse opp nå i mørketiden!

"Men eg har mang ein påskemorgon stått tidleg opp - gjenge på fjellet og sett sola danse eller leike. Det var i min ungdom det. Påskelaurdag hadde vi alltid misjonsbasar. Her møtte mange unge, som kom heim til påske, frå skolar.

So vart vi enige om å gå på Åmlandsnopen og sjå sola danse. Vi måtte so høgt, at vi såg sjøen, og det måtte vera klart ver. So var det heim og sova nokre timar,

ta med niste og kaffikjel - og reise i flokk og fylgje på heia, slik i 4-tida. Var det skareføre bar vi skia oppover. Men på heimturen måtte vi bruke dei. Komne opp koka vi kaffe, song og prata. Når folket nedi dalen reis opp påskedagen kom dei på tunet, og såg om der var folk på "Nopen", då vinka vi - og fekk helsing att.

Og det er alltid eit vakkert syn å sjå sola renn. Det begynner med ei lysning som går over til nesten raudt, og bylgjetoppene gjerer til at ho dansar.

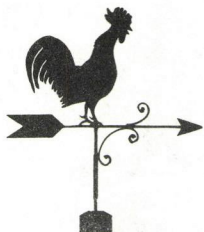
Det er nesten andakt --."

I vår tid tar nordmenns kjærlighet til solen seg litt andre uttrykk. Mange reiser til syden. "Å få litt sol på kroppen" er et gjennomgående ønske. Og mange morsomme epistler har vi fått inn til illustrasjon av denne evige "påskedrømmen" om å bli "brun". I noen av svarene får vi også tidsperspektiv:

"I min ungdom (1920-årene) var det bare privilegerte i samfunnet som hadde muligheter, og råd til, å feire påsken på fjellet, i egen hytte eller på hotell. Vi hjemmesittere møtte opp og tok i mot dem på Oslo Ø. Jernbanetorget var fullt av pårørende og andre nysgjerrige og det var stort oppbud av politi, både til hest og til fots. Vi var ikke missunnelige på disse "negrene" som kom hjem fra fjellheimen. Mange hadde plasterlapper på nese og på leppene, og noen ble hentet av ambulansen. I dag er det radio og TV som tar seg av fremmøtet.---"

"Nei i vår ungdom var det flaut å bli brun. Jentene gjekk med vidbremma hattar for å skjerme for sola. Mannfolka brydde seg mindre om det. Men nå skal alle vere brune. Synet på dette har blitt eit heilt anna."

"Ja, eg nyt å sitje ute i sola og eg likar å bli påskebrun. Har ein lett for å bli brun trur eg ofte det kan vere flaut å ikkje vere "påskebrun" når helga er over. Det er lett å sjå litt missunneleg etter dei som er mest brune, så det å bli brun spelar nok ei ganske stor rolle for meg sjøl om det er vanskeleg å innrømme."

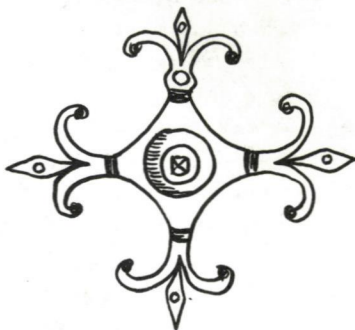

Det er mange mennesker som bruker og har glede av det materialet vi samler inn ved Norsk Etnologisk Gransking. En rekke studenter i fagene etnologi og folkeminnevitenskap bruker stoffet som grunnlag for sine avhandlinger.

Mange magistere med avhandlinger bygget på NEG-materiale er i tidens løp uteksaminert ved Institutt for etnologi. Forskere fra mange land får jevnlig tilsendt stoff fra oss. NRK, aviser, lærere og skoler skriver og ringer til oss. Ikke minst får vi ofte bestillinger fra lokale historielag, som er interesserte både i listene våre og i materiale fra vedkommende sted. Gjennom dette får vi også kontakt med nye medarbeidere.

Et verdifullt tilskudd til vårt arkiv her på Bygdøynes er at vi har overtatt kopier av hele det minne-materialet som i løpet av de siste par år er samlet inn gjennom Nasjonalforeningen for folkehelsen. NEG har også støttet denne innsamlingen økonomisk.

VI TAKKER ALLE VÅRE MEDARBEIDERE FOR ÅRET SOM
ER GÅTT. VI ØNSKER HVER ISÆR EN GLEDELIG JUL OG ET
GODT NYTT ÅR.

Beste hilsner fra

Andreas Ropeid
Andreas Ropeid

Anne Swang
Anne Swang

Anne Hoel
Anne Hoel